

EXAMENBOEKJE 2026

Naam:

Lentiz | Geuzencollege

Beste examenkandidaat en ouder(s)/verzorger(s),

Je staat voor het laatste deel van een tweejarige examenperiode. Deze periode is gestart in het schooljaar 2024-2025 toen je aan het derde leerjaar begon en wordt in de komende tijd afgerond met de centrale examens.

Via dit examenboekje brengen we de belangrijkste punten voor de komende weken nogmaals onder de aandacht. Wij vragen jullie om dit boekje samen met je ouder(s)/verzorger(s) zorgvuldig door te lezen.

Op de volgende bladzijden vind je informatie over:

- A. De laatste schoolweken voor het examen
- B. Het centraal schriftelijk en praktisch examen (= CSPE)
- C. De centrale examens (=CE)
- D. De examenuitslag en de aanvraag voor de herexamens
- E. De diploma-uitreiking

Bijlagen

- I. Belangrijke data
- II. Examenrooster
- III. Examenstof
- IV. Wat mee te nemen naar het CE
- V. Regels en afspraken
- VI. Slaag-zakregeling

Bestudeer deze informatie goed en houd je aan de tijden en data zoals ze in de verschillende plannings zijn aangegeven.*

Een belangrijk aandachtspunt:

- ✓ Je bent verplicht om aanwezig te zijn op de momenten dat de examens afgenomen worden.

Tot slot wensen wij je veel succes toe bij deze laatste loodjes!

Namens de directie, examinatoren en de examencommissie,

R. el Hahaoui
Examensecretaris, Geuzencollege

*wijzigingen onder voorbehoud

A. De laatste schoolweken voor het examen

Je gaat nu de periode in waarin je het schoolexamen af gaat ronden en nog eventuele herkansingen gaat maken. De lessen zullen in het teken staan van de voorbereiding op de examens. Er zal in deze periode ook geoefend worden met Facet, het programma waarmee de examens afgenomen worden.

Voordat je aan de centrale examens deel mag nemen, moeten **alle** toetsen en opdrachten, ook die voor bijvoorbeeld LO, CKV en LOOB, van het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) zijn afgerond.

Al je schoolexamencijfers moeten namelijk voor de afname doorgegeven worden aan ROD (Register Onderwijs Deelnemers). Hiervoor krijg je een zogenaamde verklaring van ontvangst van gegevens schoolexamens. Dit is een overzicht van alle vakken en de hiervoor behaalde eindcijfers van de schoolexamens en de persoonlijke basisgegevens die ook op het diploma komen te staan. Deze verklaring moet goed worden gecontroleerd, door de leerling en ouder(s)/verzorger(s). Als blijkt dat de vermelde basisgegevens, het eindexamenvakkenpakket of de SE-cijfers niet correct geregistreerd zijn, moet dat zo spoedig mogelijk gemeld worden bij de examensecretaris.

B. Het Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen (= CSPE)

Voordat je begint aan het CE, doe je eerst CSPE voor het beroepsgerichte profielvak 'dienstverlening en producten', 'zorg en welzijn' of 'economie en ondernemen'. Het eindcijfer voor het profielvak komt, net als de cijfers van de AVO-vakken, op het diploma te staan.

Tijdvak	Afnamedagen	Uitslag
Tijdvak 1: - Eerste afnames: Dienstverlening en producten (D&P) Zorg en welzijn (Z&W) Economie en ondernemen (E&O)	1 t/m 16 april Rooster: volgt te zijner tijd	11 juni
Tijdvak 2: - Herkansingen AVO - Herkansingen profielvak	16 t/m 23 juni Exact rooster volgt t.z.t.	30 juni
Diploma-uitreiking	Woensdag 8 juli is het feest!	8 juli

C. De Centrale Examens (= CE)

Uitleg van het CE

Je gaat Centrale Examens doen voor de algemene vakken.

De algemene vakken zijn Nederlands, Engels en wiskunde en economie of biologie en aardrijkskunde.

Hiervoor nemen we flexibele, digitale examens af met Facet. Deze examens worden volledig afgenomen op de computer. Vóór de afname van de examens wordt er tijdens de les geoefend met het gebruik van het programma, Facet, zodat de leerlingen hiermee goed bekend zijn.

Leerlingen die recht hebben op 'verklanking' (digitaal voorlezen van de examenopgaven), hebben hiervoor de mogelijkheid binnen het programma Facet. Ook dit wordt nog geoefend binnen de les.

Tijdvakken, afnamedagen en uitslag van het CE

Tijdvak	Afnamedagen	Uitslag
Tijdvak 1: - Eerste afnames: Nederlands Engels Wiskunde/economie Biologie/aardrijkskunde	8 t/m 22 mei Rooster: zie bijlage II 1 examen per dag	11 juni
Tijdvak 2: - Herkansingen AVO - Herkansingen profielvak	16 t/m 23 juni Exact rooster volgt t.z.t.	30 juni
Diploma-uitreiking	Woensdag 8 juli is het feest!	8 juli

D. De examenuitslag en de aanvraag voor een herexamen

Als er een datum genoemd wordt in het stukje tekst hieronder, staat deze ook in bijlage I.

Op de datum dat de uitslag bekend wordt van het betreffende tijdvak, hebben de examinatoren van alle eindexamenvakken een vergadering waarbij gekeken wordt:

- wie geslaagd zijn
- wie in aanmerking komen voor een herexamen om alsnog te slagen. Er mag voor **één AVO-vak en het profielvak** een herexamen gemaakt worden
- wie definitief afgewezen, gezakt, zijn.

Alle kandidaten worden gebeld door de mentor met de uitslag van het examen. Zelf bellen naar de administratie of de examencommissie heeft geen zin. Zij mogen geen uitspraken doen met betrekking tot de uitslag.

Na de uitslag worden de **geslaagde** kandidaten uitgenodigd om hun voorlopige cijferlijst op te halen. Je voorlopige cijferlijst haal je donderdag 11 juni op. Het tijdstip wordt nader bepaald.

De voorlopig gezakte kandidaten worden, samen met hun ouder(s)/verzorger(s), uitgenodigd om vrijdag 12 juni op school te komen. Het tijdstip wordt nader bepaald. In een gesprek en in samenwerking met de mentor/ouder(s)/verzorger(s) wordt de aanvraag voor een herexamen gedaan en vervolgens ingeleverd bij de mentor.

In dat gesprek wordt ook aangegeven op welk moment de kandidaat extra ondersteuning kan krijgen vanuit school om zich beter voor te kunnen bereiden op de herkansing. De herkansingsaanvraag moet ondertekend zijn door de leerling en ouder(s)/verzorger(s).

E. De diploma-uitreiking

De diploma-uitreiking vindt plaats op woensdag 8 juli.
Meer informatie hierover volgt t.z.t.

Bijlage I Belangrijke data*

Week	Datum	BBL
13	23-mrt	Les + voorbereidingen op het CSPE
	24-mrt	Les + voorbereidingen op het CSPE
	25-mrt	Les + voorbereidingen op het CSPE
	26-mrt	Les + voorbereidingen op het CSPE
	27-mrt	Alle toetsen zijn gemaakt en cijfers zijn binnen
	28-mrt	
	29-mrt	
14	30-mrt	Vorbereidingen op het CSPE
	31-mrt	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	1-apr	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	2-apr	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	3-apr	Goede Vrijdag
	4-apr	
	5-apr	
15	6-apr	Tweede Paasdag
	7-apr	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	8-apr	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	9-apr	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	10-apr	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	11-apr	
	12-apr	
16	13-apr	Definitieve cijferlijst mee (+ verklaring van ontvangst tekenen) controleer of de juiste gegevens op de lijst staan.
	14-apr	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	15-apr	Centraal schriftelijke en praktische examens (CSPE)
	16-apr	Vorbereidingen op het centrale examen
	17-apr	Uitje met de klas
	18-apr	
	19-apr	
17	20 t/m 24-apr	Meivakantie
	25-apr	
	26-apr	
18	27-apr t/m 1-mei	Examentraining meer info volgt t.z.t. (Meivakantie)
	2-mei	
	3-mei	

19	4-mei	Vrij
	5-mei	Bevrijdingsdag
	6-mei	Les op afspraak met de docent
	7-mei	Les op afspraak met de docent
	8-mei	Eerste tijdvak (eerste afnames)
	9-mei	
	10-mei	
20	11-mei	Examen. Zie bijlage 2 voor het rooster
	12-mei	Examen. Zie bijlage 2 voor het rooster
	13-mei	Examen. Zie bijlage 2 voor het rooster
	14-mei	Hemelvaart
	15-mei	Hemelvaart
	16-mei	
	17-mei	
21	18-mei	Examen. Zie bijlage 2 voor het rooster
	19-mei	Examen. Zie bijlage 2 voor het rooster
	20-mei	Examen. Zie bijlage 2 voor het rooster
	21-mei	Examen. Zie bijlage 2 voor het rooster
	22-mei	Examen. Zie bijlage 2 voor het rooster
	23-mei	
	24-mei	
22	25-mei	2 ^e Pinksterdag
	26-mei	Geen schoolactiviteit (Offerfeest)
	27-mei	Geen schoolactiviteit
	28-mei	Geen schoolactiviteit
	29-mei	Geen schoolactiviteit
	30-mei	
	31-mei	
23	1-jun t/m 5-jun	Geen schoolactiviteiten
	6 en 7-jun	
24	8-jun	Geen schoolactiviteiten
	9-jun	Geen schoolactiviteiten
	10-jun	Geen schoolactiviteiten
	11-jun	Uitslag eerste tijdvak Alle leerlingen worden in de middag gebeld door hun eigen mentor met de uitslag De geslaagde leerlingen komen voorlopige cijferlijst ophalen: in het telefoontje met je mentor krijg je te horen hoe laat.
	12-jun	De voorlopig gezakte leerlingen komen naar school om hun herkansing te bespreken en de aanvraag herexamen in te vullen en te ondertekenen. Aanvraag herexamen moet voor 12.00 uur ondertekend en ingeleverd zijn bij je mentor of bij de examensecretaris.
	13-jun	

	14-jun	
25	15-jun	Leren voor herkansing / les op afspraak
	16-jun	Tweede tijdvak (tweede afnames/herkansingen) Rooster volgt t.z.t.
	17-jun	Rooster volgt t.z.t.
	18-jun	Rooster volgt t.z.t.
	19-jun	Rooster volgt t.z.t.
	20-jun	
	21-jun	
26	22-jun	Rooster volgt t.z.t.
	23-jun	Rooster volgt t.z.t.

Bijlage II Rooster CE 2026

datum	dag	leerweg	tijd	vak	groep	Lokaal
8-mei	vrijdag	KBL	08:30-10:30	Nederlands	4dk	201
8-mei	vrijdag	KBL	13:30-15:30	Nederlands	4zk1	201
11-mei	maandag	KBL	08:30-10:30	Nederlands	4ek/4zk2	201
12-mei	dinsdag	KBL	11.00-12.30	Economie	4dk	201
12-mei	dinsdag	KBL	13.30-15.00	Biologie	4zk1	201
13-mei	woensdag	KBL	09:00-10:30	Economie	4ek	201
13-mei	woensdag	KBL	13.30-15.00	Biologie	4zk2	201
18-mei	maandag	KBL	08:30-10:30	Wiskunde	4dk	201
18-mei	maandag	KBL	13:30-15:30	Wiskunde	4ek	201
19-mei	dinsdag	KBL	09:00-10:30	Aardrijkskunde	4zk1	201
19-mei	dinsdag	KBL	13:30-15:00	Aardrijkskunde	4zk2	201
20-mei	woensdag	KBL	09:00-10:30	Engels	4dk	201
20-mei	woensdag	KBL	11:30-13:00	Engels	4ek	201
21-mei	donderdag	KBL	09:00-10:30	Engels	4zk1	201
21-mei	donderdag	KBL	13:30-15:00	Engels	4zk2	201

Bijlage III EXAMENSTOF

Waar vind je oefenmateriaal?

Vo-oefenomgeving.facet.onl (via Google chrome of Edge)
 cito.nl
 examenblad.nl
 eindexamensite.nl (inloggen via Somtoday)
 In de samengevat-readers die je hebt gehad van je docent

Wat moet je leren?

Vak	Examenstof
Nederlands	Methode Talent Max deel A: 1.LEZEN Hoofdstuk 1.1 - 1.5 (blz. 8-71) en examenhulp lezen (blz. 72-75) Methode Talent Max deel B: 2.KIJKEN EN LUISTEREN Hoofdstuk 4.1, 4.2, 4.3 en 4.4 (blz. 8-32) en examenhulp kijken en luisteren (blz. 33-34) Methode Talent Max deel A: 3.SCHRIJVEN Hoofdstuk 2.1 - 2.3 (blz. 78-125) en examenhulp schrijven (blz. 142-145)
Engels	Leesvaardigheid: learnenglishteens.britishcouncil.org -> skills -> reading -> A2
Wiskunde	Leerboek deel 2 leerjaar 4: hoofdstuk 5, 6, 7 en 8
Economie	Het hele boek van leerjaar 3 (hoofdstuk 1 t/m 8) Het hele boek van leerjaar 4 (hoofdstuk 1 t/m 6)
Aardrijkskunde	Hoofdstuk 1: Water Hoofdstuk 2: Bevolking en ruimte Hoofdstuk 3: Weer en klimaat
Biologie	Uit leerjaar 3: Thema 1: Organen en cellen Thema 2: Voortplanting en seksualiteit Thema 3: Ordening Thema 4: Stevigheid en beweging Thema 5: Ecologie Uit leerjaar 4: Thema 7: Planten Thema 8: Regeling Thema 9: Zintuigen Thema 10: Voeding en vertering Thema 11: Transport en afweer Thema 12: Gaswisseling en uitscheiding

D&P L&M en T&O)	Zie hieronder: Leerstof D&P (L&M en T&O)
E&O (M&O)	de tekst- en opdrachtenboekjes van Commercieel, Secretarieel, Administratie en Logistiek goed bestuderen. Te vinden in: TEAMS M&O Leerjaar 4
Z&W (Z&W, S&W en H&C)	<ul style="list-style-type: none"> • Boeken van Z&W leren • Oefenexamens op school • Edu4All Profielpakket beroepsgericht. Deze kunnen ze openen via SOM leermiddelen.

Leerstof D&P (L&M en T&O)

Excel	Maken van een kostenberekening
	Maken van een planning
Word	Maken van een poster/ flyer/ menukaart
	Zakelijke mail schrijven
PowerPoint	Presentatie maken en aanvullen
	Basisvaardigheden vormgeven
Praktijk koken	Gerecht bereiden
Kennis over	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid en hygiëne in de keuken • Gastheerschap en tafeletiquette • Regelgeving rondom evenementenorganisatie • Regelgeving rondom milieu en afvalverwerking • Diverse geüniformeerde hulpdiensten
Praktijk facilitaire werkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> • Plattegrond aanvullen • Vluchtroutes en evacuatieplan intekenen • Vergunning aanvragen

Gespreksvaardigheden	Klachtgesprek
	Verkoopgesprek
	Productpresentatie
Product presentatie	Presentatie maken voor verkoop
Kennis over	<ul style="list-style-type: none"> • Media, media-uitingen en promotieactiviteiten • SMART-promotieplan opstellen
Praktijk techniek	Vanuit een technische tekening werken
	Hout en metaalbewerking
Sketch-up	3D-tekenen
Kennis over	<ul style="list-style-type: none"> • gereedschappen en verbindingen • veiligheid, symbolen en pictogrammen
Sony camera	Filmen en fotograferen
Clipchamp	Film bewerken
Wix	Website bouwen
Kennis over	<ul style="list-style-type: none"> • camerabewegingen, camerastandpunten en beeldkaders • filmbewerkingen

Nederlands; centraal examen

Het centrale examen Nederlands vmbo BB/KB is een digitaal examen. Het centrale examen gaat over de volgende onderwerpen:

➤ NE/K/3 Leervaardigheden in het vak Nederlands

Je kunt

- strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot:
- het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijkdoelen
- de bevordering van het eigen taalleerproces
- het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis.

➤ NE/K/4 Luister- en kijkvaardigheid

Je kunt:

- luister- en kijkstrategieën hanteren:
- compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis tekortschiet:
- het doel van de makers van een programma aangeven:
- de belangrijkste elementen van een programma weergeven:
- uit een programma de betekenis afleiden van een voor de strekking van het programma belangrijke uitspraak
- een oordeel geven over een programma en dit toelichten op grond van aanwijsbare tekst-, beeld- en geluidsgegevens
- een instructie uitvoeren
- de waarde en betrouwbaarheid aangeven van de informatie die door de massamedia verspreid wordt

➤ **NE/K/6 Leesvaardigheid**

Je kunt:

- leesstrategieën hanteren:
- compenserende strategieën gebruiken wanneer de eigen taalkennis tekortschiet:
- de functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen:
- het schrijfdoel van de auteur aangeven:
- een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen
- van de kern van een tekst de verschillende deelonderwerpen beschrijven
- uit een tekst de betekenis afleiden van een voor de strekking van de tekst belangrijk woord, belangrijke woordgroep of zin
- een tekst samenvatten door het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte ervan aan te geven
- op eenvoudig niveau verschillende tekstrelaties herkennen. Voorbeelden zijn:
- talige middelen herkennen die een schrijver hanteert om zijn of haar doel te bereiken zoals overdrijving en spot
- een oordeel geven over de tekst en dit toelichten op grond van aanwijsbare tekstgegevens

➤ **NE/K/7 Schrijfvaardigheid**

Je kunt

- schrijfstrategieën hanteren,
- compenserende strategieën kiezen en hanteren,
- het schrijfdoel in teksten tot uitdrukking brengen,
- het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek,
- conventies hanteren met betrekking tot schriftelijk taalgebruik,
- elektronische hulpmiddelen gebruiken bij het schrijven.

Engels; centraal examen

Het centrale examen Engels vmbo BB/KB is een digitaal examen. Het centrale examen gaat over de volgende onderwerpen:

➤ **MVT/K/4 Leesvaardigheid**

Bij het lezen van een tekst in de doeltaal kun je:

- aangeven wat voor een tekst het is;
- relevante informatie opzoeken;
- de belangrijkste informatie eruit halen;
- aangeven hoe de tekst is opgebouwd;
- verbanden tussen teksten of tekstdelen aangeven en conclusies trekken;
- details begrijpen;
- kennis van land en samenleving gebruiken om teksten te gebruiken;
- strategieën gebruiken om een onbekende formulering te begrijpen;
- de bedoeling, de opvatting of het gevoel van de auteur begrijpen.

Wiskunde; centraal examen

Het centrale examen wiskunde vmbo BB/KB is een digitaal examen. Het centrale examen gaat over de volgende onderwerpen:

➤ **WI/K/3 Leervaardigheden in het vak wiskunde**

Je kunt structuren en verbanden opsporen in voor jouw herkenbare situaties en verbindingen leggen met wiskundige begrippen, en daarbij:

- wiskundige technieken kiezen en gebruiken om problemen op te lossen, waaronder basisalgoritmen en standaardmethodes
- communiceren door middel van adequaat (wiskundig) taalgebruik
- adequate onderzoeks- en redeneerstrategieën toepassen.

➤ **WI/K/4 Algebraïsche verbanden**

Je kunt problemen oplossen waarin verbanden tussen variabelen een rol spelen, en daarbij:

- tabellen, grafieken en woordformules hanteren, in het bijzonder bij lineaire verbanden
- geschikte wiskundige modellen gebruiken.

➤ **WI/K/5 Rekenen, meten en schatten**

Je kunt efficiënt rekenen en cijfermatige gegevens kritisch beoordelen, en daarbij:

- schatten en rekenen met gangbare maten en grootheden
- op een verstandige manier de rekenmachine gebruiken.

➤ **WI/K/6 Meetkunde**

Je kunt voorstellingen maken, onderzoeken en interpreteren van objecten en hun plaats in de ruimte, en daarbij:

- redeneren over meetkundige figuren en deze tekenen

- afmetingen meten, schatten en berekenen
- meetkundige begrippen, instrumenten en apparaten hanteren.

➤ **WI/K/7 Informatieverwerking, statistiek**

Je kunt: informatie verzamelen, weergeven en analyseren met behulp van grafische voorstellingen, en daarbij:

- statistische representatievormen hanteren
- op basis van de verwerkte informatie verwachtingen uitspreken en conclusies trekken.

Economie; centraal examen

Het centrale examen economie vmbo BB/KB is een digitaal examen. Het centrale examen gaat over de volgende onderwerpen:

➤ **EC/K/3 Leervaardigheden in het vak economie**

Je kunt strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen en het vermogen met economische vaktaal te communiceren en onderzoek te doen.

➤ **EC/K/4A Consumptie**

- Je hebt inzicht in aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften, inkomen en in de functies van het geld, lenen en sparen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.

➤ **EC/K/5A Arbeid en productie**

- Je hebt inzicht in aspecten van het producentengedrag zoals kosten, opbrengsten, winst, toegevoegde waarde, arbeid, arbeidsverdeling, arbeidsproductiviteit, werkgelegenheid, werkloosheid en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.

➤ **EC/K/7 Internationale ontwikkelingen**

Je hebt inzicht in internationale economische betrekkingen zoals Nederland als open economie, de Europese Unie, ontwikkelingsproblematiek en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus.

Biologie; centraal examen

Het centrale examen biologie vmbo BB/KB is een digitaal examen. Het centrale examen gaat over de volgende onderwerpen:

➤ **BI/K/3 Leervaardigheden in het vak biologie**

Je kunt strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot:

- de ontwikkeling van het eigen leervermogen
- het vermogen met biologische vaktaal en methodieken te communiceren en onderzoek te doen.

➤ **BI/K/4 Cellen staan aan de basis**

Je kunt

- kenmerkende eigenschappen van cellen noemen, de samenstellende delen daarvan noemen, en de meest voorkomende organisatieniveaus binnen organismen noemen
- beschrijven dat een organisme als een geheel beschouwd kan worden waarbij voor instandhouding en gezondheid van het organisme processen in onderlinge samenhang plaatsvinden.

➤ **BI/K/6 Planten en dieren en hun samenhang: de eigen omgeving verkend**

Je kunt

- de namen van organismen opzoeken en de delen waaruit ze zijn samengesteld
- de relaties noemen die ze onderling en met hun omgeving hebben.

➤ **BI/K/9 Het lichaam in stand houden: voeding en genotmiddelen, energie, transport en uitscheiding**

Je kunt

- vorm, werking en functie van het verteringsstelsel, bloedvatenstelsel, ademhalingsstelsel en uitscheidingsstelsel beschrijven
- hun onderling verband toelichten.

➤ **BI/K/11 Reageren op prikkels,**

Je kunt de rol en de werking van zenuwstelsel, zintuigstelsel en hormoonstelsel toelichten.

➤ **BI/K/12 Van generatie op generatie.**

Je kunt voortplanting en groei bij organismen beschrijven, evenals de vorm en functie van seksueel gedrag daarbij.

Aardrijkskunde; Centraal examen

Het Centrale examen aardrijkskunde vmbo BB/KB is een schriftelijk examen. Het Centrale examen gaat over de volgende onderwerpen:

➤ **AK/K/3 Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde**

Je kunt een aantal vakvaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen. Bij het bestuderen van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken kun je in dat verband:

- verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren;
- aardrijkskundige werkwijzen toepassen;
- gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden;
- informatie ordenen, analyseren en daarover conclusies trekken;

- eenvoudig aardrijkskundig onderzoek van beperkte omvang in de eigen omgeving uitvoeren
over thematieken die aansluiten bij de inhoud van de exameneenheden K/4 t/m K/9;

➤ **AK/K/4 Weer en klimaat**

Je kunt

- weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en de aangewezen contrasterende regio in Europa (Spanje) beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.
- weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese macroregio (de Verenigde Staten) beschrijven en verklaren
- ontstaan van neerslag
- vormen van neerslag
- uv-straling
- wet van Buys Ballot
- gematigd zeeklimaat
- globale windsysteem (alleen beschrijven)
- hooggebergte klimaat
- Middellandse zee klimaat
- landklimaat
- steppeklimaat
- tropisch klimaat

➤ **AK/K/6 water**

Je kunt

- de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven.
- de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water een buiten-Europese macroregio (het Midden-Oosten) en een contrasterende macro-regio elders in de wereld (China) beschrijven en verklaren, en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en

de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken.

- drinkwaterwinning en watergebruik in het Midden-Oosten en China beschrijven en verklaren en de overeenkomsten en verschillen beschrijven en verklaren

➤ **AK/K/8 Bevolking en ruimte**

Je kunt

- de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio

elders in Europa (Duitsland) beschrijven en verklaren en de situatie in Nederland en Duitsland vergelijken.

- de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio

(China) beschrijven en verklaren.

Bijlage IV Meenemen naar het examen

Zorg dat je onderstaande zaken bij je hebt:

- Schrijfmateriaal:** voor eventueel aantekeningen of berekeningen op kladpapier
- Woordenboek Nederlands** bij alle AVO-vakken. Bij CSPE is het gebruik van een woordenboek **niet** toegestaan.
- Koptelefoon stelt de school ter beschikking:** voor eventuele film- of geluidsfragmenten in het examen en voor de kandidaten die recht hebben op 'verklanking' (voorlezen van de examenopgaven).
- Rekenmachine***
Er zit ook een digitaal rekenmachine in Facet, maar ook het eigen rekenmachine mag gebruikt worden.
- Woordenboek(en) Engels:** En/Ne, Ne/En en eventueel ook En/En
- iets om te doen als je binnen het eerste half uur klaar bent, bijvoorbeeld een studie-, puzzel- of leesboek.

Zorg dat je de voorgeschreven materialen en hulpmiddelen bij je hebt.
Er mogen geen hulpmiddelen van elkaar worden geleend.

Tip: maak ruim van tevoren een 'examentas' en doe alle bovenstaande spullen hier in, dan weet je zeker dat je iedere dag de juiste spullen bij je hebt!

*Rekenmachine

Voor het gebruik van elektronische zakrekenmachines gelden de volgende regels:

Het is **niet toegestaan** rekenapparaten te gebruiken die:

- op het lichtnet moeten worden aangesloten
- tijdens het examen opgeladen moeten worden
- geluidsoverlast bezorgen
- zijn voorzien van schrijffrollen, alarminstallaties, zend - en / of ontvangstmogelijkheden
- groter van afmeting zijn dan het zogenaamde zakformaat (ca. 15 x 9 cm)
- alfanumeriek zijn (geschikt voor bewerken van formules)
- grafieken weergeven
- programmeerbaar zijn

De voorgeschreven rekenmachines op de boekenlijst zijn gewoon toegestaan, maar bijvoorbeeld de grafische rekenmachines zoals gebruikt worden op havo/vwo niet. Bij twijfel of je rekenmachine toegestaan is: loop naar je mentor met je rekenmachine.

Bijlage V De belangrijkste regels en afspraken

Voor het examen begint

- De examens beginnen steeds precies op tijd. Meld je minimaal 30 minuten voor de aanvangstijd in de aula en zorg ervoor dat je vijf minuten voor de aangegeven tijd bij het examenlokaal bent, zodat iedereen op het officiële aanvangstijdstip kan starten met het examen.
- Als je bij het centraal examen CE toch te laat bent, dan meld je jezelf bij aankomst onmiddellijk bij de balie. Als je te laat komt, krijg je geen extra tijd. Wanneer je meer dan een half uur te laat bent, mag je niet meer tot het examenlokaal worden toegelaten (Besluit eindexamens vwo/havo/vmbo, art. 40 punt 6).
- Jassen, helmen, telefoons e.d. zet je in je kluis
- Tassen zet je voorin het examenlokaal.
- *Let goed op: Het is nog steeds verboden om mobiele telefoons en/of horloges bij je te hebben in het examenlokaal. Deze kun je, uitgeschakeld, opbergen in je kluis. Overtreding hiervan kan uitsluiting van verdere deelname aan het examen betekenen.*
- Zorg dat je de voorgeschreven materialen en hulpmiddelen bij je hebt. Je neemt de benodigde spullen los mee naar de tafel en hebt dus ook geen etuis en dergelijke op de werkplek. Je bent zelf verantwoordelijk voor het bij je hebben van de benodigde spullen.
- Er mogen geen materialen en/of hulpmiddelen van elkaar worden geleend.
- De school zorgt voor kladpapier. Zelf neem je geen papier mee. Het kladpapier lever je na afloop in bij de surveillant. Er mag geen papier uit de examenlokalen meegenomen worden of foto's gemaakt worden van het gemaakte werk.

Tijdens het examen

- Tijdens het inloggen en tijdens de gehele zittingsduur van het examen dient er volkomen rust in de examenruimte te heersen.
- Je mag je gedurende de examenzitting niet zonder toestemming van de surveillant van je plaats begeven. Als je iets nodig hebt, steek je je hand op.
- Als er sprake is van enige onregelmatigheid en/of fraude, geconstateerd voor, tijdens of na enige zitting van het Centraal Examen, kan dit leiden tot (onmiddellijke) uitsluiting van deelname aan (de rest van) het examen of tot ongeldigverklaring van (een deel van) het examen.
- Als je binnen het eerste half uur klaar bent met de toets, geef je dit aan door je hand op te steken. De toets wordt digitaal ingeleverd en je blijft rustig op je plaats zitten zonder

te storen. Het eerste half uur na de start van examens is het niet toegestaan de examenruimte te verlaten. En gedurende deze tijd mag je je telefoon en/of horloge niet terugkrijgen.

- Als je na het eerste half uur klaar bent met de toets, geef je dit aan door je hand op te steken. De toets wordt digitaal ingeleverd en je verlaat in stilte het lokaal zonder anderen te verstoren. Je kunt daarna gelijk naar huis.

Overig

- Leerlingen die een verlengde examentijd, ET, hebben mogen maximaal 30 minuten langer aan hun examens werken.
- Zonder toestemming van de surveillant mag je het examenlokaal niet verlaten. Als je tijdens een examenzitting onwel wordt, kan je onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met jou en de directeur of diens plaatsvervanger wordt beoordeeld of je het examen kan hervatten. Ook het toiletbezoek kan enkel onder toezicht van een surveillant.
- Volg de aanwijzingen van de surveillanten op.

Voor alle regels, bepalingen en verdere informatie kun je het examenreglement nakijken. Het examenreglement staat op de website van Lentiz.

Ziek

Mocht je ziek zijn, dan moeten je ouder(s)/verzorger(s) je, ruim vóór aanvang van het examen, afmelden bij de receptie. Je ouder(s)/verzorger(s) moeten deze melding ook zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigen.

Bijlage VI Slaag-zakregeling

Je bent geslaagd als je aan álle volgende 4 punten hebt voldaan:

1. Het gemiddelde van al je *cijfers van het centraal examen en het cijfer van het CSPE* is een 5,5 of hoger.
2. Je *eindcijfer* (gemiddeld cijfer van schoolexamen en centraal examen) voor Nederlands is 5 of hoger
3. Je *eindcijfers* (gemiddeld cijfer van schoolexamen en centraal examen) voldoen aan de volgende eisen:
  - al je eindcijfers zijn 6 of hoger, **of**
  - je hebt een 5 en al je andere eindcijfers zijn 6 of hoger, **of**
  - je hebt een 4 en al je andere eindcijfers zijn 6 of hoger, waarvan er ten minste een 7 of hoger is, **of**
  - je hebt twee 5-en en al je andere eindcijfers zijn 6 of hoger, waarvan er ten minste een 7 of hoger is
4. Kunstvakken inclusief ckv, LOOB en lichamelijke opvoeding zijn 'voldoende' of 'goed'

Let op:

- Geen enkel eindcijfer (gemiddeld cijfer van schoolexamen en centraal examen) is afgerond lager dan een 4.
- Je cijfer voor maatschappijleer telt wel mee in de uitslagregeling. Maar niet bij het gemiddelde van al je centraal examencijfers, want voor maatschappijleer doe je geen centraal examen.

Profiel- en combinatiecijfer

- Het beroepsgerichte programma bestaat uit profiel- en de keuzevakken in het vrije deel. Je krijgt hiervoor twee aparte cijfers, die allebei één keer meetellen in de uitslagbepaling, net zoals al je cijfers voor de algemene vakken.
- De cijfers die je haalt voor de beroepsgerichte keuzevakken worden gemiddeld tot één eindcijfer, het zogenaamde combinatiecijfer. Dit gemiddelde combinatiecijfer telt als cijfer van één vak mee in de uitslagbepaling.

Zo bereken je het gemiddelde cijfer

Je centraal examencijfers zijn in een decimaal nauwkeurig. Tel al je centraal examencijfers, ook het cijfer het CSPE, op (niet afronden!) en deel dit getal door het aantal vakken. Met een gemiddelde van 5,50 of hoger ben je geslaagd, met een gemiddelde van 5,49 of lager ben je gezakt.

Meer informatie nodig?

Heb je nog meer vragen over zaken die betrekking hebben op het examen, vraag het je mentor of meneer El Hahaoui.

Lentiz | Geuzencollege